

**Bezoek van
Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander en Hare
Majesteit Koningin Máxima
aan
het Caribisch deel van het Koninkrijk**

dinsdag 12 november – donderdag 21 november 2013

Algemene informatie

Pershotels

Aruba:

Renaissance Aruba Resort Casino + 297
L.G. Smith Boulevard 82 + 297

Bonaire:

Plaza Resort Bonaire + 599
J.A. Abraham Boulevard 80

Curaçao:

Renaissance Hotel + 599
Baden Powellweg 1

Sint Maarten:

Holland House + 599
Frontstreet 43

Contactpersonen

Rijksvoorlichtingsdienst	Marianne Wiltjer	+ 3
	Ivo Fernhout	+ 316
	Hans Kamp	+ 316

Bureau Voorlichting Aruba	Nicole Hart	+ 297
---------------------------	-------------	-------

Regeringsvoorlichtingsdienst	Tico Vos	+ 599
------------------------------	----------	-------

Regeringsvoorlichtingsdienst	Rodney Richardson	+ 599
4119 St. Maarten		

Rijksdienst Caribisch Nederland, afdeling voorlichting

Bonaire	Lucia Beck	+ 5999
Sint Eustatius	Malvern Dijkshoorn	+ 599

Saba	Vito Charles	
------	--------------	--

Geaccrediteerde pers (c): correspondent (v): verslaggever

Schrijvende pers

ANP, Wegener	J.M. Jacobs
Algemeen Dagblad	L. Kortekaas
Reformatorisch Dagblad	W.G. Hulsman
Telegraaf	P.N.D. Klein Beernink
Vorsten Royal	Mw. J.C.L. Marcella

Fotografen

Algemeen Dagblad/Vorsten	R. Utrecht
ANP	G.M. Kooren
Antilliaans Dagblad/Amigoe	Mw. B. Moedt
Dutch Photo Press	P.R. van Katwijk
Royal Press Europe	A. Nieboer
Royalportraits Europe	B. Rübsamen
Gooi en Eemlander	P.F.J. Majoor (c)

TV/Radio/Video

EO/Blauw Bloed	M. Rutten
	P.J. Snel (v)
	Mw. M. Moolenaar
	D.J. van den Aardweg
Media RTV 7	R. Monart
NOS Evenementen	G. Aasman
	P.L.C. van Achterberg
	M. van Breemen
	J.A. Docter
	F. Dokter
	B.G.P. Giskes
	E.P.M. Glebbeek (v)
	M. de Groot
	Mw. M.N. Kassens (v)
	Mw. A.M. Kerseboom (v)
	C. Klok
	R. Rutten
NOS Nieuws	B. Franken
	Mw. K. Hekster (v)

Omroep West	M. Reemeijer	(v)
RTL Nieuws	J. van der Tol	
	A.J.G. Peeters	(v)
SBS Hart van Nederland	P.A.C. van der Struijs	
	Mw. S.M.H. Schuurhof	(v)
	D. Stapele	

Taal

Op alle eilanden wordt in meer of mindere mate Nederlands gesproken en/of verstaan. Op Aruba spreekt men onderling Papiamentu, op Bonaire en Curaçao, Papiamentu. Op de bovenwindse eilanden is Engels de voertaal.

Klimaat

De maanden oktober en november vallen in het orkaanseizoen. Er kunnen stevige regenbuien vallen en er is relatief weinig wind. 's Avonds is goede bescherming tegen de muggen aan te raden. De gemiddelde temperatuur ligt rond de 30 graden Celsius.

Voltage

De netspanning varieert tussen de 110-130 Volt. Nederlandse stekkers zijn meestal niet bruikbaar. Er wordt een platte tweepootstekker geadviseerd.

Tijdsverschil

Het tijdsverschil met Nederland is vijf uur.

Financiën

De munteenheid van Aruba is de Arubaanse gulden. Dollars worden overal geaccepteerd. De munteenheid van Curaçao en Sint Maarten is de Antilliaanse gulden. Dollars worden overal geaccepteerd. Op Bonaire, Saba en Sint Eustatius wordt betaald met de Dollar.

Airporttax

Op de interinsulaire vluchten moet mogelijk nog airporttax betaald worden. In de meeste gevallen is dat contant. De bedragen liggen tussen de US \$ 5 en US \$ 20.

Kledingadvies

In het Caribisch deel van het Koninkrijk wordt zeer gehecht aan een net voorkomen. Bij officiële gelegenheden, bijvoorbeeld bezoeken aan de

Gouverneur of minister-president wordt een donker pak en das voorgeschreven. Tijdens de rest van het bezoek kan men zich informeler kleden. Een nette broek en een net overhemd, met korte mouw, of een jurkje wordt op prijs gesteld. Kledingadvies tijdens recepties is donker kostuum voor heren en cocktail voor dames.

Gevolg van de Koning en Koningin

Dr. R.A.H. Plasterk, Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Mr. J.W. Leeuwenburg, Algemeen Secretaris van Z.M. de Koning

Drs. M.L.A. Barones van Zuylen van Nijvelt - den Beer Poortugael, Hofdame van H.M. Koningin Máxima

Drs. H. Brons, Directeur-Generaal Rijksvoorlichtingsdienst

Drs. F.J.J. Princen MPA, Plaatsvervangend Directeur Kabinet

Luitenant-kolonel T.P. Beaufort EMSD, Adjudant van Z.M. de Koning

Drs. G.J. Buitendijk, Directeur-Generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties

De achtergrondteksten in dit boekje zijn grotendeels samengesteld door ontvangende organisaties.

Inleiding

Het bezoek van Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima aan de zes eilanden in het Caribisch deel van het Koninkrijk is het eerste bezoek na de inhuldiging op 30 april 2013. Het uitgangspunt van het bezoek is dat zoveel mogelijk mensen op de eilanden de gelegenheid krijgen om de Koning en Koningin te zien en te ontmoeten.

INCLUDEPICTURE "http://www.leslink.nl/Landen/Antillen/krt%20ntlIn%20vlkskrnt.jpg" *
MERGEFORMATINET

Programma in hoofdlijnen

Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima zijn bij alle programmaonderdelen samen aanwezig, tenzij anders aangegeven.

Dinsdag 12 november, Sint Maarten

Persbriefing aan het einde van de middag in Hotel Holland House

Woensdag 13 november, Sint Maarten

Welkomstceremonie op het Clem Labega Plein

Gesprek met de Gouverneur

Begroeting door de voorzitter en de leden van de Staten

Gesprek met de minister-president

Begroeting door de leden Raad van ministers

Bezoek aan het Milton Peters College

Bezoek aan Raoul Illidge sportcomplex

Monumentenwandeling door Frontstreet in Philipsburg

Feestavond Festival Village

Donderdag 14 november, Saba

Ontvangst op het Juancho Yrausquin vliegveld

Bezoek aan de Spring Bay Heritage trail

Bezoek aan de Organoponics Farm

Bezoek aan Juliana Sports Field met cultuuractiviteiten

Lunch met de leden van het bestuurscollege en de eilandsraad

Vlaggenparade bij het bestuurskantoor in The Bottom

Receptie met sociale partners

Bezoek aan EU Social Funding

Donderdag 14 november, Sint Maarten

Receptie aangeboden door de Gouverneur

Vrijdag 15 november, Sint Eustatius

Ontvangst op F.D. Roosevelt Airport Statia

Bezoek aan de Science Fair in Lion's Den

Bezoek aan kinderdagopvang Buzzy Bees

Lunch met de leden van het bestuurscollege en de eilandsraad

Bezoek aan Hazel Plantation

Bezoek aan Historical Foundation Museum
Cultureel Festival in Wilhelminapark en ondertekening JOGG convenant

Zaterdag 16 november, Bonaire

Ontvangst op Flamingo International Airport

Bezoek aan Wilhelminaplein Kralendijk met sportactiviteiten en NGO's

Bezoek aan de Stichting Verslavingszorg en Psychiatrie

Lunch met o.a. gezaghebber, rijksvertegenwoordiger, fractievoorzitters

Bezoek aan ouderenorganisatie Cocari

Korte stop bij het 'Mentor monument'

Bezoek aan jeugdhuis Jong Bonaire, opening fototentoonstelling

'Dare to share'

Receptie aangeboden door de gezaghebber

Zondag 17 november

Privé

Maandag 18 november, Curaçao

Welkomstceremonie op Gouvernementsplein

Gesprek met de Gouverneur

Gesprek met de minister-president

Begroeting door de leden van de Raad van ministers

Begroeting door de voorzitter en de leden van de Staten

Bezoek aan het Marnix College en de Marnix FO-school

Wandeling door Otrabanda

Bezoek aan Techno Future School, opleiding voor vroegtijdige schoolverlaters

Bezoek aan de University of Curaçao

Bezoek aan Carmabi Science Center en opening nieuwbouw

Feestavond op het Brionplein

Dinsdag 19 november, Curaçao

Bezoek aan de visserspier op Westpunt

Bezoek aan Museum Tula in landhuis Knip

Ontmoetingen met bewoners van Banda Abou in Soto

Ontmoetingen met bewoners van Banda Ariba in de wijk Montagne

Bezoek aan expositie van filigrain-sieraden in de Fortkerk

Receptie aangeboden door de Gouverneur

Woensdag 20 november, Aruba

Welkomstceremonie op de L.G. Smith Boulevard

Gesprek met de Gouverneur

Begroeting door de voorzitter en de leden van de Staten

Gesprek met de minister-president

Begroeting door de leden van de Raad van ministers

Jongerendebat in San Nicolas

Feestavond 'Royal Night' bij Bushiribana

Donderdag 21 november, Aruba

Bezoek aan sportstadion Guillermo Trinidad voor een sportevenement met kinderen van alle lagere scholen op Aruba

Bijwonen van een 'uitblinkerslunch' in het Historisch Museum van Aruba

Bijwonen van het startschot van het programma 'Kansen voor jongeren in de Caraïben'

Receptie aangeboden door de Gouverneur

Programma

Programma van Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima in standaardletter.

Persregeling is cursief.

Persregeling is zoals gebruikelijk onder voorbehoud van wijzigingen.

Dinsdag 12 november, Sint Maarten

Persbriefing

adres: Frontstreet 43

17.00 uur Briefing door RVD over het persprogramma in de persruimte van Hotel Holland House.

Sint Maarten

Woensdag 13 november

Sint Maarten

Sint Maarten

Op Sint Maarten wonen ca. 44.000 mensen. De hoofdstad is Philipsburg. Het oppervlak bedraagt 34 km² (=0,08% van Nederland). Het BNP U\$ 855 miljoen.

Welkomstceremonie op het Clem Labega Plein

08.15 uur *Vertrek van de pers te voet van Hotel Holland House naar het Clem Labega Plein. (ca. 5 minuten).*

08.30 uur *Opstelling van de pers in het persvak.*

09.00 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het Clem Labega Plein.

Ontvangst bij de auto door Z.E. E.B. Holiday Gouverneur van Sint Maarten en H.E. S. Wescot-Williams, minister-president van Sint Maarten.

Het gezelschap begeeft zich naar het podium voor de officiële welkomstceremonie.

Spelen van de volksliederen van de beiden landen.

Inspectie van de erewacht door de Koning.

Pers kan vanuit een persvak de welkomstceremonie registreren.

09.15 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin naar het kabinet van de Gouverneur.

Pers gaat vanuit het persvak op het Clem Labegaplein naar het persvak bij de Raad van ministers. Registratie van het gesprek bij de Gouverneur en begroeting bij de Staten kan alleen door een poolfotograaf worden gedaan.

Gesprek met de Gouverneur

Gouverneur Holiday

Drs. E.B. (Eugene) Holiday is de eerste Gouverneur van het land Sint Maarten. Tot zijn benoeming als Gouverneur was de heer Holiday onder meer president van Princess Juliana International Airport op Sint Maarten.

09.25 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het kabinet van de
Gouverneur.

Tekenen van het gastenboek en fotomoment.
Officieel fotomoment: 1 foto

Gesprek met de Gouverneur.

Onthulling van een plaquette door de Koning.
Fotomoment: 1 foto

09.50 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin per auto naar de Staten van Sint Maarten.

Begroeting door de voorzitter en de leden van de Staten

Staten van Sint Maarten

De Staten van Sint Maarten hebben 21 leden die worden gekozen voor de periode van vier jaar. Voorzitter van de Staten is mevrouw drs. G.R. (Gracita) Arindell.

10.00 uur Aankomst van de Koning en Koningin.

Begroeting door de voorzitter en de leden van de Staten van Sint Maarten.

Officieel fotomoment: Koning en Koningin met voorzitter van de Staten: 1 foto

10.20 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin per auto naar het kantoor van de minister-president.

Gesprek met de minister-president

Minister-president Wescot-Williams

Mevrouw S. (Sara) Wescot-Williams is sinds Sint Maarten op 10-10-2010 de status van land kreeg minister-president. Zij leidt momenteel haar 3^e kabinet. Mevrouw Wescot-Williams is vanaf het begin betrokken geweest bij de staatkundige hervormingen van de voormalige Nederlandse Antillen. Zij is politiek leider van de Democratische Partij.

10.30 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de Raad van ministers.

Begroeting buiten door schoolkinderen met vlaggetjes.

Pers kan vanuit een persvak de aankomst en begroeting registreren.

10.35 uur Gesprek met de minister-president.
Officieel fotomoment: 1 fotograaf.

Begroeting door de leden van de Raad van ministers in de Raadzaal.
Geen persfaciliteiten.

Leden van de Raad van ministers:

de heer D. Richardson, minister van Justitie en vice-premier;
de heer M. Hassink, minister van Financiën;
mevrouw P. Lourens, minister van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport;
de heer dr. C. de Weever, minister van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid;
de heer T. Richardson, minister van Toerisme, Economische Zaken, Verkeer en Telecommunicatie;
de heer M. Lake, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Milieu en Infrastructuur;
de heer M.S. Voges, gevolmachtigd minister.

11.05 uur Zwaaimoment op het balkon.
Pers kan vanuit een persvak registreren.

11.10 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin bij de Raad van ministers.
Pers kan het vertrek vanuit een persvak registreren.

11.15 uur *Vertrek van de pers te voet naar Hotel Holland House.
Lunch op eigen gelegenheid. Let op: vroege lunch!*

12.00 uur *Vertrek van de pers met persbussen vanaf Hotel Holland House naar het Milton Peters college.*

Bezoek aan het Milton Peters College

Milton Peters College (M.P.C.)

Het Milton Peters College is een Nederlandstalige middelbare school waar het Nederlands Centraal Schriftelijk Examen wordt afgenomen. Het is op dit moment de enige middelbare school op Sint Maarten die een diploma afgeeft dat voldoet aan de Nederlandse normen en dat zonder toetsing in Nederland wordt geaccepteerd. De diploma's van de andere middelbare scholen op Sint Maarten moeten eerst door het Nuffic in Den Haag worden beoordeeld. De school is vernoemd naar de oud-gedeputeerde van Onderwijs (1955-1971), Milton Peters, en werd geopend in 1976. Destijds telde de school 425 leerlingen en 25 docenten. In 2013 volgen 1200 leerlingen een opleiding VMBO, HAVO of VWO. Er zijn 90 docenten. Het MPC is de grootste

middelbare school op Sint Maarten.

12.35 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het Milton Peters College.

Begroeting door:

mevrouw P. Lourens, minister van Onderwijs;
mevrouw B. Pompier, voorzitter van de raad van bestuur;
de heer drs. J. Rogers, directeur Stichting Voortgezet Onderwijs Bovenwindse Eilanden SVOBE;
de heer W. de Visser, directeur Milton Peters College;
de heer E. Thomas, vice-voorzitter Oudercommissie.

Op de binnenplaats van de school zingen de scholieren onder begeleiding van een steelband het Milton Peters schoollied.

Pers kan op gepaste afstand het toezingen registreren.

12.40 uur Bijwonen van een deel van de les Nederlands.

Verslaggevers kunnen dit bijwonen.

12.50 uur Bezoek aan een technieklokaal waar leerlingen bouwen aan een houten zeilboot (The Skerry). Uitleg door een van de leerlingen.

Visuele pers maakt keuze tussen opnamen in dit lokaal, of het volgende. Verslaggevers kunnen de uitleg bijwonen.

13.00 uur Bijwonen van een les cultureel en artistiek onderwijs. Scholieren werken aan een stilleven.

Visuele pers maakt keuze tussen opnamen in dit lokaal, of het vorige. Verslaggevers kunnen de les bijwonen.

13.10 uur Korte rondleiding langs scholieren die bezig zijn met lessen op het gebied van verzorging.

Pers kan dit onderdeel niet meer registreren in verband met vertrek naar het Raoul Illidge Sportcomplex.

13.15 uur *Vertrek van de persbussen naar het Raoul Illidge Sportcomplex.*

13.25 uur Aankomst van de persbussen bij het sportcomplex. Pers gaat na aankomst direct het stadion in.

13.20 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin van het MPC naar het Raoull Illidge Sportcomplex.

Bezoek aan het Raoul Illidge sportcomplex

Raoul Illidge Sportcomplex

Het complex ligt in de wijk Cay Bay en is genoemd naar de man die als gunst zijn bedrijf de grond gereed liet maken om het stadion te kunnen bouwen. Het stadion werd geopend in 1987. Er is een 400 meter atletiekbaan en een veld met kunstgras voor het spelen van voetbal en baseball. Momenteel ondergaat het complex een renovatie. Tijdens de inhuldiging op 30 april zijn er diverse activiteiten gehouden in het sportcomplex.

De Koning en Koningin ontmoeten de winnaars van de Koningsspelen en de winnaars van de Oranje Strik. De winnaars van de strikken zijn:

- No Kidding With Our Kids Foundation met de 'ASA Kind day/Crown Carrousel;
- Sint Maarten Soccer Educational Foundation, een voetbaltoernooi voor lagere scholen als onderdeel van de Koningsspelen;
- SIMARC Foundation met het project 'Our dream of a more heritage conscious Sint Maarten' waar studenten informatieborden bij het monument Fort Amsterdam opgeknapt hebben op 27 april 2013.

13.30 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het sportcomplex.

Begroeting door:

de heer M. Lake, minister van VROMI;

mevrouw S. Powel-Richardson, gastvrouw van het sportcomplex en tevens hoofd Jeugd en Sportzaken van het ministerie van OCJS;

mevrouw A. Zaandam, voorzitter inhuldigingscomité.

Pers kan in het sportcomplex opnamen maken van de aankomst van de Koning en Koningin in het stadiongedeelte.

Begroeting door de winnaars van de Koningsspelen en de Oranje Strik.

Pers kan op gepaste afstand de begroeting registreren.

13.40 uur De Koning en Koningin nemen plaats op een tribune op het veld voor het bijwonen van een deel van een voetbalwedstrijd.

Pers kan op gepaste afstand de voetbalwedstrijd registreren.

13.50 uur *Vertrek van de persbussen naar Frontstreet.*

14.05 uur *Aankomst van de persbussen bij Frontstreet.*

14.00 uur Einde van de voetbalwedstrijd.

14.05 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin naar Frontstreet.

Monumentenwandeling door Frontstreet

Wandeling door Frontstreet met aandacht voor monumenten

Front Street is een winkelstraat in Philipsburg waar veel (cruise) toeristen inkopen doen. Een aantal gebouwen in Frontstreet is aangemerkt als monument. Sint Maarten heeft ruim 60 gebouwen aangewezen als monument. De regering wil hiermee het cultureel erfgoed van koloniale gebouwen en inheemse architectuur veilig stellen. HYPERLINK "http://www.frontstreetumc.org" www.frontstreetumc.org

Tijdens de wandeling in Frontstreet staan drie monumenten centraal: de Oranjeschool, de Methodist Church en The Court House.

De Oranjeschool is een lagere school en ruim 160 jaar oud. Het is de oudste school van Sint Maarten. De huidige school is gebouwd in 1919. In de loop der tijd is er veel bij gebouwd. Koningin Beatrix onthulde op 21 januari 2001 de schoolbel.

De Methodist Church bestaat uit drie historische gebouwen. De houten kerk dateert uit 1851, maar is herbouwd in 1978. Achter de kerk staat de 'brick building', gebouwd in 1700 en nu deel van een school. Het derde gebouw is 'The Manse', het huis van de dominee.

The Court House is momenteel in gebruik als gerechtsgebouw en gebouwd in 1793. De eerste bewoner was John Philips, de ontdekker van Philipsburg. Het huidige gerechtsgebouw heeft voorheen ook dienst gedaan als brandweer-kazerne, gevangenis en postkantoor.

14.15 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de Oranjeschool in Frontstreet.

Begroeting door:

mevrouw P. Lourens, minister van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport;
mevrouw S. Parotte Warner, hoofd van de Oranjeschool;
mevrouw G. Olivia Jacobs, plv. hoofd van de Oranjeschool;
de heer F. Haddocks, hoofdmeester.

Na het luiden van de schoolbel zingt het schoolkoor een schoollied.
Pers kan de aankomst, begroeting het luiden van de bel en het zingen van het schoollied op gepaste afstand registreren.

14.20 uur Toelichting op de geschiedenis van de school aan de hand van foto's.

*Verslaggevers kunnen de toelichting bijwonen.
Visuele pers gaat vooruit naar de volgende locatie.*

14.30 uur Vervolg van de wandeling door Frontstreet.
Pers kan ter hoogte van de Methodist Church op de route kort de wandeling registreren.

14.40 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de Methodist Church.

Begroeting door:

eerwaarde M.O. Williams, superintendent minister;
eerwaarde mevrouw N. Barrett-Glasgow, circuit minister;
eerwaarde mevrouw E. Lloyd-Brissett, gepensioneerd circuit minister;
mevrouw E. Brug, circuit steward.

Het gezelschap maakt een korte wandeling buiten de kerk om via een erehaag naar de achterzijde. Korte toelichting op de omliggende gebouwen.

Kinderen van de Methodist Agogic Centre zingen een lied.

Pers kan op gepaste afstand het lopen langs de erehaag en het zingen van het lied registreren.

De Koning en Koningin worden uitgenodigd om plaats te nemen in de kerk. Het kerkkoor zingt twee verzen.

Een beperkte groep pers kan bij aanvang kort registreren:

3 fotografen; 2 tv-camera's, verslaggevers.

Na het eerste lied, vertrek van de pers naar het volgende monument.

14.55 uur Vervolg van de wandeling door Frontstreet.

Pers kan op de route kort de wandeling registreren.

15.10 uur Bezoek aan The Court House.

Begroeting door:

de heer E. van der Poel, president van het gemeenschappelijk hof;
de heer C.T.M. Luijks, vice-president;
mevrouw M. James, griffier van het hof.

Rondleiding door het gerechtsgebouw.

Binnen geen persfaciliteiten.

15.25 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin vanaf The Court House.

Pers kan het afscheid en vertrek vanuit een persvak registreren.

15.30 uur *Vertrek van de pers te voet naar Hotel Holland House.*

18.45 uur *Vertrek van de persbussen van Hotel Holland House naar Festival Village.*

Feestavond in Festival Village

Festival Village

Festival Village is een evenementenlocatie waar jaarlijks het carnaval van Sint Maarten wordt gehouden. Het thema van deze feestavond is jeugd. Het podiumprogramma met dans, muziek en acrobatiek wordt verzorgd door 250 kinderen van het National Institute of Arts.

19.30 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij Festival Village.

Begroeting door minister-president Wescot-Williams.

Pers kan het binnenlopen van de Koning en Koningin in Festival Village vanuit een persvak registreren.

19.35 uur Aanvang programma.

Toespraak van de minister-president en de aanbidding van een cadeau aan de Koning.

Pers kan vanuit een persvak het programma registreren.

20.30 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin via een erehaag van kinderen.

Pers kan het vertrek via de erehaag op gepaste afstand registreren.

20.40 uur *Vertrek van de persbussen naar Hotel Holland House.*

Saba

Donderdag 14 november

Saba

Saba

Saba is het kleinste bewoonde eiland van de zes eilanden van het Caribisch deel van het Koninkrijk met een oppervlakte van 13 km². Het eiland heeft met de Mount Scenery (877 meter hoog) het hoogste punt van Nederland. De bijnaam voor Saba is 'The unspoiled Queen'. Saba telt ca. 2000 inwoners die met name in hoofplaats The Bottom wonen. Mede ook door aanwezigheid van de Saba University School of Medicine wonen er 40 nationaliteiten op Saba.

06.30 uur Vertrek van de persbussen van Hotel Holland House naar Princess Juliana International Airport.

08.10 uur Vertrek charter 1 van Winair naar Saba.

08.25 uur Aankomst op J.E. Yrausquin Airport.

08.15 uur Vertrek charter 2 van Winair naar Saba.

08.30 uur Aankomst op J.E. Yrausquin Airport.

Officiële ontvangst op Juancho E. Yrausquin Airport

09.30 uur Aankomst van de Koning en Koningin op Saba.

Begroeting bij de vliegtuigtrap door:

de heer mr. J. Johnson, gezaghebber van Saba;
mevrouw R.K. Johnson-Hassell, echtgenote van de gezaghebber.
de heer W. Stolte, rijksvertegenwoordiger Caribisch Nederland.

Aanbieding van bloemen aan Koningin Máxima door
A'mya M.O. Wilson en Liam J. Johnson.

Begroeting door de leden van het bestuurscollege en de
eilandsraad van Saba.

Volkslied van Saba.

*Pers kan vanuit een persvak de aankomst, begroeting en het spelen van het
volkslied registreren. Aansluitend naar het plein voor het vliegveld.*

Opvoering van een kort toneelstuk ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van het vliegveld door de heer J. Robinson bij de rotonde voor het vliegveld.

Pers kan vanuit een persvak het toneelstuk registreren.

09.45 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin per bus naar de Spring Bay heritage trail.

09.45 uur Vertrek van persbus 1 naar Spring Bay heritage trail. In verband met beperkte registratiemogelijkheden op de locatie kan niet alle pers dit programmaonderdeel registreren. Er is ruimte voor 1 fotograaf (pool), 1 tv-camera (pool), 1 verslaggever (pool).

09.50 uur Vertrek van persbussen 2 en 3 naar de Organoponics Farm.

Bezoek aan Spring Bay Heritage trail

Spring Bay Heritage Trail

Toeristen komen met name naar Saba vanwege de natuur. Er zijn diverse hikingtrails, waaronder de Spring Bay Heritage Trail. Deze trail verbindt natuur en historie met elkaar. De trail leidt onder meer langs de recent blootgelegde infrastructuur van twee oude suikerplantages.

09.55 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de Spring Bay Heritage trail.

Begroeting door:

de heer J. Havisier, archeoloog;

de heer R. Espersen, archeoloog Universiteit Leiden;

de heer V. Charles, lid van het bestuur van Saba Archeological Center (SABARC).

Tevens zijn er studenten van het SABARC aanwezig.

Toelichting door J. Havisier op de recent opgegraven infrastructuur van twee suikerplantages.

Onthulling van een informatiebord door de Koning.

Aanvang programma.

Pers kan op gepaste afstand de toelichting en onthulling van het bord registreren.

10.15 uur Vertrek van de Koning en Koningin naar de Organoponics Farm.
Aansluitend vertrek van persbus 1.

Bezoek aan Organoponics

Organoponics Farm

De Organoponics Farm is één van de finalisten van de Kroonappels van het Oranje Fonds. Het is een biologische boerderij die dienst als sociale werkplaats voor mensen die moeilijk toegang hebben tot de reguliere arbeidsmarkt. Werknemers krijgen zowel praktisch als theoretisch landbouwkundig onderwijs. Daarnaast heeft de boerderij tot doel om de inwoners van lokaal verbouwde verse landbouwproducten. Op deze manier wordt men minder afhankelijk van import.

HYPERLINK "<http://www.kroonappels.nl/foundation-social-workplace-saba>"
www.kroonappels.nl/foundation-social-workplace-saba

10.25 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de Organoponics Farm.

Begroeting door:

mevrouw L. Charles, directeur Organoponics Farm;

de heer O. Anderez, directeur Organoponics Farm;

de heer R. van der Giessen, directeur Oranje Fonds.

Pers kan op gepaste afstand de aankomst en begroeting registreren.

Korte toelichting binnen door mevrouw Charles over de biologische boerderij en sociale werkplaats.

Verslaggevers kunnen de toelichting bijwonen.

Rondleiding langs de terrassen met de gewassen door de heer Anderez.

Pers kan op gepaste afstand de rondleiding registreren.

10.45 uur De Koning en Koningin spreken met medewerkers van de farm die producten hebben bereid.

Geen persfaciliteiten.

10.45 uur Vertrek van de persbussen naar Juliana Sports Field in The Bottom.

10.55 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

Bezoek aan Juliana Sports Field

Bezoek aan Juliana Sports Field

Juliana Sports Field is een complex in The Bottom dat zowel voor sportactiviteiten als culturele activiteiten wordt gebruikt. Tijdens dit bezoek staan de geschiedenis en cultuur van Saba centraal.

11.05 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij Juliana Sports Field.

Het gezelschap neemt plaats op de tribune.

Voorstelling van korte sketches door kinderen waarin de geschiedenis van Saba gepresenteerd wordt: de 'kantdames' van Saba, zeekapiteins en de wegenbouwers.

Aansluitend maken de Koning en Koningin een wandeling langs vier kraampjes met lokale producten.

Pers kan op gepaste afstand het programma registreren.

11.50 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

11.55 uur Vertrek van de pers naar het bestuurskantoor van Saba. Pers kan gebruik maken van de vergaderzaal van de eilandsraad. Er is WiFi aanwezig. Voor \$15,00 per persoon kan een lunch worden besteld. Dit bedrag graag contant meebrengen.

13.25 uur Vertrek van de pers uit het bestuurskantoor naar het persvak voor het bestuurskantoor.

Vlaggenparade van 40 nationaliteiten bij het bestuurskantoor

13.35 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het bestuurskantoor.

Koning en Koningin nemen plaats op het balkon voor het bekijken van een vlaggenparade van 40 nationaliteiten die op Saba woonachtig zijn.

Pers kan de vlaggenparade vanuit een persvak voor het bestuurskantoor registreren.

13.50 uur Vertrek van de Koning en Koningin naar een receptie met sociale partners uit negen sectoren: onderwijs, sport en jeugd, sociale zaken, toerisme, infrastructuur, bouw, milieu, gezondheidszorg, historie en cultuur, religie.

Geen persfaciliteiten.

14.00 uur Vertrek van 2 persbussen naar het vliegveld voor registratie van het vertrek.

14.20 uur Vertrek van 1 persbus naar sociaal woningbouwproject. Vanwege de beperkte ruimte kan hier een kleine groep pers bij aanwezig zijn.

2 fotografen, 2 tv-camera's, 3 verslaggevers.

Bezoek aan Sociaal Woningbouwproject

Sociaal Woningbouwproject in The Bottom

In The Bottom zijn in samenwerking met de Nederlandse woningcorporatie Woonlinie (Zaltbommel en Woudrichem) sociale woningen gebouwd. Minister Timmermans heeft onlangs de Tweede Kamer geïnformeerd dat uit het 10^e Europees Ontwikkelingsfonds (EOF), 3 miljoen euro is toegekend aan Saba voor infrastructuur voor sociale woningbouw.

14.50 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het Sociaal Woningbouwproject.

Begroeting door:

de heer J.H. Boekaar, projectontwikkelaar, Saba Roads & Construction B.V.;

de heer G.C. Rijkers, hoofd bedrijfsbureau Saba Roads & Construction B.V.;

de heer P. van den Heuvel, Woonlinie;

mevrouw M.W.M. van Wijk, Woonlinie;

de heer R. Wilson, directeur Own Your Own Home Foundation;

de heer R. Zagers, Planning Bureau.

Tevens zijn de toekomstige bewoners, de heer en mevrouw Rawlins en de heer en mevrouw Dore aanwezig.

Korte toelichting op het project door de heer Boekaar.

Overdracht van de sleutels aan de heer Van den Heuvel en de heer Wilson door de projectontwikkelaar in aanwezigheid van de Koning, Koningin en gezaghebber.

Pers kan de toelichting en overhandiging van de sleutel op gepaste afstand registreren.

Aansluitend vertrek van de pers naar het vliegveld.

15.10 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

Vertrek van J.E. Yrausquin Airport Saba

15.30 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het vliegveld.

Muzikaal afscheid door de Occasional's Band.

Aansluitend vertrek met Winair naar Sint Maarten.

15.40 uur Vertrek van charter 1 van Winair met pers naar Sint Maarten.

17.15 uur Vertrek van charter 2 van Winair met pers naar Sint Maarten.

Donderdag 14 november

Sint Maarten

Receptie aangeboden door de Gouverneur bij Captain Hodge wharf

Receptie

De Koning en Koningin spreken op een receptie met vertegenwoordigers uit negen sectoren, onderwijs, sport en jeugd, sociale zaken, toerisme, infrastructuur, bouw, milieu, gezondheidszorg, historie en cultuur, religie.

19.10 uur Vertrek pers van Hotel Holland House te voet naar Captain Hodge wharf aan the Frontstreet.

*19.30 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de receptie.
Pers kan bij aankomst opnamen maken.*

*Aanvang van de passade.
1 poolcamera kan bij aanvang van de passade opnamen maken.*

21.30 uur Einde receptie en aansluitend vertrek van de Koning en Koningin.

Sint Eustatius

Vrijdag 15 november

Sint Eustatius

Sint Eustatius

veelal 'Statia' genoemd, beslaat 21 km². Er wonen ca. 3.900 mensen (tijdens de bloeiperiode in de 18^e eeuw waren dat er ca. 10.000). De hoofdplaats is Oranjestad. De slapende vulkaan The Quill (verengelsing van 'De Kuil') is overal op het eiland te zien. In de 18^e eeuw stond het eiland bekend als 'De Golden Rock' vanwege levendige handel. In 1776 werd vanaf Fort Oranje de 'First Salute' afgegeven aan een schip met Amerikaanse 'opstandelingen' en als zodanig een erkenning van hun eigen staat. Zaterdag 16 november is het Statia Day. Niet alleen op deze dag, maar gedurende de hele week voorafgaand zijn er activiteiten op het eiland.

05.35 uur Vertrek van de persbussen van Hotel Holland House naar Princess Juliana International Airport.

07.05 uur Vertrek met van twee chartervliegtuigen van Winair naar Sint Eustatius.

07.30 uur Aankomst op F.D. Roosevelt Airport Sint Eustatius.

Let op: na het bezoek aan Sint Eustatius vliegt de pers via Curaçao door naar Bonaire. Alle bagage moet 's ochtends mee naar het vliegveld. Daar kan bij aankomst worden ingecheckt voor de middagvlucht van 17.30 uur naar Curaçao. Pers hoeft dus alleen maar handbagage mee te nemen naar Sint Eustatius. Nadere informatie volgt tijdens de persbriefing op 12 november.

Officiële ontvangst op F.D. Roosevelt Airport Statia

Gezaghebber Berkel

Mr. G.(Gerald) Berkel was al 7 jaar waarnemend gezaghebber toen hij in het voorjaar van 2010 benoemd werd tot gezaghebber van Sint Eustatius.

Eilandsbestuur Sint Eustatius

Het eilandsbestuur van het Openbaar Lichaam Sint Eustatius bestaat uit een Eilandsraad met 5 leden, een Bestuurscollege en een gezaghebber. De bestuurlijke indeling is vergelijkbaar met een Nederlandse gemeente.

09.55 uur Aankomst van de Koning en Koningin per KBX op Sint Eustatius.

Begroeting bij de vliegtuigtrap door de heer mr. G. Berkel, gezaghebber van Sint Eustatius; mevrouw Berkel, echtgenote van de gezaghebber;

de heer W. Stolte, rijksvertegenwoordiger Caribisch Nederland.

Aanbieding van bloemen aan Koningin Máxima door twee middelbare schoolleerlingen, Saskia Brown en Rashid Maduro. *Pers kan de aankomst van de KBX, de begroeting en het aanbieden van de bloemen vanaf het vliegveld registreren. Aansluitend vertrek van de persbussen naar de Lion's Den.*

09.55 uur *Vertrek van de persbussen naar de Science Fair in Lion's Den.*

10.00 uur Vertrek van de Koning en Koningin naar de Science Fair.

Bezoek aan Science Fair in de Lion's Den

Science Fair in de Lion's Den

Op de Science Fair maakt de bevolking van Sint Eustatius op een toegankelijke manier kennis met wetenschap. Dit als voorbode van het Caribbean Netherlands Science Institute (CNSI) dat met hulp van het ministerie van OCW (2,5 miljoen euro) en het NWO-instituut NIOZ wordt opgezet op Statia. Er is voor Statia gekozen vanwege het veelzijdige landschap en de rijke geschiedenis. Het instituut gaat onderzoek doen in de regio (mariene tropische ecologie, biodiversiteit, vulkanologie, tsunami-onderzoek en archeologie). Het zal ook een educatieve rol gaan vervullen naar de lokale gemeenschap. OCW stelde aanvullend 10 miljoen euro beschikbaar voor dit soort op de Cariben gericht onderzoek. Het instituut wordt gevestigd in een voormalige politiegebouw. Dr. Johan Stapel van IMARES Wageningen is benoemd tot directeur. Op de science fair geven leerlingen van vijf scholen op Sint Eustatius demonstraties aan de hand van diverse proefopstellingen.

10.10 uur *Aankomst van de persbussen bij de Lion's Den.*

10.10 uur Aankomst van de Koning en Koningin.

Begroeting door:

mevrouw C. Timber-Clover, coördinator van de Science Fair;
de heer J. Stapel, directeur van het wetenschappelijk instituut (CNSI).

10.15 uur Aanvang van het programma met zang en dans, opening van de fair door de Koning en Koningin. Aansluitend een wandeling langs natuurkundeproefjes van de vijf deelnemende scholen.

Pers kan vanuit een persvak de zang- en dansoptredens en de openingshandeling registreren. Pers kan op gepaste afstand een deel van de wandeling langs de natuurkundeproefjes registreren.

10.50 uur *Vertrek van de persbussen naar Buzzy Bees.*

10.55 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

Bezoek aan Buzzy Bees

Buzzy Bees dagopvang

De dagopvang biedt kinderen van 0-4 jaar, vanwege werkzaamheden van de ouders/moeder, een omgeving waarin zij zich kunnen ontwikkelen in sociale vaardigheden en normen en waarden. Buzzy Bees was het eerste 'erkend leerbedrijf' (Calibris Kenniscentrum Beroepsonderwijs, Zorg, Welzijn en Sport) op Statia (23-11-2011).

11.00 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij Buzzy Bees.

Begroeting door:

mevrouw R. Hassell, directeur;

mevrouw M.D. Clark-Brown, bestuursvoorzitter;

twee kleuters, Jahlia Simmons en Runersio Pandt, bijgestaan door hun juf

mevrouw E. Jones en mevrouw P. Demming.

Pers kan de aankomst en begroeting registreren.

uur Rondleiding langs de diverse groepen. Zang door kinderen op de patio.

Pers kan op twee locaties tijdens het bezoek opnamen maken.

11.35 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin naar de Old Gin House voor een lunch met de gezaghebber, leden van de eilandsraad en het bestuurscollege.

Geen persfaciliteiten.

11.40 uur Vertrek van de persbussen naar een nader te bepalen locatie waar gewerkt kan worden en een lunch kan worden besteld. Nadere informatie volgt tijdens de persbriefing op 12 november.

13.15 uur Vertrek van de persbussen naar Hazel Plantation.

Bezoek aan Hazel Plantation

Hazel Plantation

Net als op Saba wordt op ook Sint Eustatius belang gehecht aan productie van voedsel op eigen grond. Zo kan de afhankelijkheid van import worden verkleind. De grond voor de plantage is door de overheid beschikbaar gesteld. De eigenaar, de heer Hazel, leidt zijn medewerkers op in de landbouw. De producten worden op de lokale markt verkocht. Bij de ingang van de plantage is een nieuw naambord geplaatst gebaseerd op het oude naambord/monument dat op 13 februari 1987 werd geplaatst na het bezoek van Z.K.H. Prins Claus en Z.K.H. de Prins van Oranje.

13.40 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij Hazel Plantation.

Begroeting door:

mevrouw T. Olive-Berkel, weduwe van de eerste eigenaar van de plantage;
de heer O. Berkel, zoon van mevrouw Berkel.
de heer V. Schmidt.

Rondleiding over de plantage en toelichting op de werkwijze door de heer Schmidt.

Pers kan op gepaste afstand de rondleiding registreren.

Bij het monument uit 1987 beschrijft mevrouw Berkel het bezoek van destijds en overhandigt de Koning een DVD met beelden van dat bezoek.

Pers kan op gepaste afstand de overhandiging registreren.

Vervolg van de rondleiding met presentatie van producten van de plantage.

Pers kan op gepaste afstand registreren.

14.00 uur *Vertrek van de persbussen naar de Historical Foundation.*

14.05 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

Bezoek aan Historical Foundation Museum

Historical Foundation

Statia herbergt in de bodem de restanten van ruim 30 plantages uit de 18^e en 19^e eeuw, begraafplaatsen van slaven en slavendorpen. In zee liggen veel scheepswrakken vanwege stormen en zeegevechten. De Sint Eustatius Historical Foundation is in 1974 opgericht om de bijzondere geschiedenis van het eiland te bestuderen en te tonen. Met de Sint Eustatius Center for Archeological Research (SECAR), wordt veldwerk verricht om historisch materiaal te behouden. Het museum is gevestigd in het voormalige huis van de rijke 18^e eeuwse zakenman Simon Doncker.

14.15 uur Aankomst van de Koning en Koningin.

Begroeting door:

mevrouw R. Blake, voorzitter Sint Eustatius Historical Foundation;
de heer W. Hellebrand, directeur Monument Stichting.

Rondleiding langs de tentoonstelling 150 jaar afschaffing slavernij.

Vanwege de zeer beperkte ruimte zijn hier geen persfaciliteiten.

14.25 uur Bezoek aan een replica van een slavenhut. Toelichting door de heer P. Stoffer, archeoloog.

Kinderen zingen in de tuin het lied 'Happy Happy July Day'. Een lied dat destijds door de slaven werd gezongen toen de slavernij werd afgeschaft.

Pers kan op gepaste afstand het bezoek aan de slavenhut, de toelichting en het zingen van het lied registreren.

14.35 uur 'Opening' van de slavenhut in aanwezigheid van de Koning en Koningin.

Pers kan op gepaste afstand de openingshandeling registreren.

14.40 uur *Vertrek van persbussen 1 en 2 naar het Wilhelminapark.*

14.40 uur *Vertrek van persbus 3 naar het vliegveld voor vertrek van Winair naar Sint Maarten.*

14.55 uur *Aankomst van persbus 3 op het vliegveld.*

15.15 uur *Vertrek van de eerste chartervlucht naar Sint Maarten.*

15.35 uur Aankomst op Sint Maarten.

14.45 uur Vertrek van de Koning en Koningin naar het Wilhelminapark.

Cultureel Festival in het Wilhelminapark

Wilhelminapark sociaal-cultureel evenement en ondertekening convenant JOGG

JOGG is de beweging voor een gezonde omgeving en een gezonde jeugd. Het is een Nederlands initiatief dat via gemeenten wordt uitgedragen, zo ook op de BES eilanden. Met de ondertekening van het convenant op Statia strijden publieke en private partijen tegen overgewicht en obesitas bij jongeren (0-19). Paul Rosenmöller is naast voorzitter van het Convenant Gezond Gewicht ook ambassadeur van JOGG. In een JOGG-gemeente werken alle lokale partijen uit onderwijs, zorg, bedrijfsleven, sport, recreatie, woningbouw, welzijn en de media samen. Het gaat om gezond eten en voldoende bewegen. Op alle zes eilanden van het Caribisch deel van het Koninkrijk zijn overgewicht (BMI hoger dan 25) en obesitas (BMI hoger dan 30) een groot probleem. HYPERLINK "http://www.jongerenopgezondgewicht.nl" www.jongerenopgezondgewicht.nl

14.50 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het Wilhelminapark.

De gezaghebber leidt de Koning en Koningin langs diverse culturele activiteiten en optredens.

Ondertekening van het convenant JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) door:

de heer P. Rosenmöller, ambassadeur JOGG;

de heer C. Tearr, gedeputeerde voor Sport.

Pers kan vanuit een persvak de rondgang langs de diverse activiteiten registreren.

15.45 uur Vertrek van de Koning en Koningin naar F.D. Roosevelt Airport Statia.

Eveneens vertrek van de persbussen naar het vliegveld voor het afscheid van de Koning en Koningin.

16.10 uur *Vertrek van de tweede chartervlucht naar Sint Maarten*

16.30 uur *Aankomst op Sint Maarten. Doorgeleiding via de security naar Inselair.*

17.30 uur *Vertrek van Inselair vlucht 7I512 naar Curaçao.*

19.00 uur *Aankomst op Curaçao. Transit.*

19.45 uur *Vertrek van Inselair vlucht 7I353 naar Bonaire.*

20.10 uur *Aankomst op Bonaire.*

Pers wordt met persbussen vervoerd naar het Van der Valk hotel. Het is tot 22.00 uur mogelijk om in het hotel gebruik te maken van het buffet. De kosten hiervoor zijn bij de packageprijs inbegrepen.

Bonaire

Zaterdag 16 november

Bonaire

Bonaire

Bonaire heeft een oppervlakte van 288 km² en telt ca. 17.400 inwoners. De meeste mensen wonen in hoofdplaats Kralendijk. De bevolking telt ± 80 nationaliteiten en etnische achtergronden. m.n. uit Curaçao, Aruba, NL, Venezuela, Colombia en uit de Dominicaanse Republiek, grotendeels arbeidsmigranten. Bonaire heeft veel duiklocaties en staat ook wel bekend als ‘Divers Paradise’.

Officiële ontvangst op Flamingo International Airport

Gezaghebber

Mevrouw L.A. Emerencia Phd, is sinds 1 maart 2012 gezaghebber van Bonaire. Mevrouw Emerencia is onderwijskundige en was tot haar benoeming als gezaghebber rector van de Universiteit van Aruba.

Eilandsbestuur Bonaire

Het eilandsbestuur van het Openbaar Lichaam Bonaire bestaat uit een Eilandsraad met 9 leden, een Bestuurscollege en een gezaghebber. De bestuurlijke indeling is vergelijkbaar met een Nederlandse gemeente.

09.30 uur Vertrek persbussen.

10.00 uur Aankomst van de Koning en Koningin met de KBX op Flamingo International Airport.

Begroeting onderaan de vliegtuigtrap door:
mevrouw L.A. Emerencia, gezaghebber;
de heer L. Laplace, directeur vliegveld.

Begroeting door de leden van het bestuurscollege en de eilandsraad.

Spelen van het volkslied van Bonaire.

Pers kan de aankomst, begroeting en het spelen van het volkslied vanuit een persvak registreren.

10.10 uur Vertrek van de Koning en Koningin naar het Wilhelminaplein.

Aansluitend vertrek van de persbussen naar het Wilhelminaplein.

Bezoek aan Wilhelminaplein Kralendijk

Wilhelminaplein

Op het Wilhelminaplein in Kralendijk worden regelmatig publieksevenementen georganiseerd. Voor deze gelegenheid worden er op het plein en op zee sportdemonstraties gehouden. Bonaire is trots op hun wereldkampioen de 23 jarige Bonairiaan Kiri Thode. Hij won in oktober de 'Freestyle Windsurfing World Championships 2013' georganiseerd door de Professional Windsurfers Association's (PWA). Naast Kiri Thodé werd Amado Vrieswijk jeugdkampioen Freestyle Windsurfing van de PWA-competitie.

Bonaire kent een groot aantal NGO's. Op het Wilhelminaplein geven cliënten van de NGO's uitleg over hun ervaringen.

10.20 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het Wilhelminaplein.

Begroeting door:

mevrouw A. Klöne, coördinator stichting NGO platform;

mevrouw C.M.A. Domacassé, vice-voorzitter NGO platform;

de heer P. Silberie, interim hoofd bij sportorganisatie Indebon.

Hardlopers Special Olympics finishen bij de parkeerplaats van het Wilhelminaplein (tevens start sportevenement).

De heer Silberie begeleidt de Koning en Koningin langs diverse sportdemonstraties: schaken, volleybal, BMX en vechtsporten (judo en karate).

Pers kan op gepaste afstand de sportdemonstraties registreren.

10.40 uur Start van de campagne 'Hoben sa bo peso adekuá' (jongeren wees je bewust van gezond gewicht).

Pers kan de start registreren.

10.45 uur Vervolg van de wandeling langs diverse NGO kraampjes onder begeleiding van mevrouw Klöne en mevrouw Domacassé.

Pers kan de wandeling op afstand registreren.

11.00 uur Vernoeming van twee beschermde onderwatergebieden naar de Koning en Koningin.

Pers kan dit programmaonderdeel op gepaste afstand registreren. Handeling is nog niet bekend.

11.05 uur Vervolg van de wandeling naar de pier Chicú Mercelina.

11.10 uur Demonstratie van watersporten die veel op Bonaire beoefend worden: windsurfen, kitesurfen, zeilen met sunfishes, varen met vissersboten).

De recente wereldkampioenen windsurfen, de heer Thodé en de heer Vrieswijk begroeten de Koning en Koningin en geven uitleg over de watersportactiviteiten.

Pers kan op gepaste afstand de demonstraties registreren.

11.20 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

11.25 uur Vertrek van de persbussen naar SVPCN.

Bezoek aan Stichting Verslavingszorg en Psychiatrie

Stichting Verslavingszorg en Psychiatrie Caribisch Nederland (SVPCN)

SVPCN biedt professionele hulp aan mensen met verslavingsproblemen, psychiatrische stoornissen of ernstige psychische problemen. Ook regelen ze in overleg met andere organisaties nazorg, begeleiding en opvang voor zowel de patiënten als hun familie en vrienden. Zo nodig treedt SVPCN mensen met problemen zelf actief tegemoet (bijv. huisbezoek nadat een melding is de familie- of kennissenkring is ontvangen). Zij motiveren dan om hulp te zoeken. Dit wordt aangeduid als FACT (Functie Assertive Community Treatment) een zogeheten *outreaching* vorm van zorg. Een probleem is maatschappelijke rehabilitatie van voorheen verslaafden of psychische patiënten.

11.30 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij SVPCN.

Begroeting door:

de heer E. Jansen, directeur SVPCN;

de heer M. Mauricio, coördinator Bonaire SVPCN.

uur Aankomst van de persbussen bij SVPCN.

- 11.35 uur Wandeling van de Koning en Koningin langs diverse kraampjes op het buitenterrein. Tijdens de wandeling krijgen de Koning en Koningin uitleg over het concept en de werkwijze van het tehuis en vinden er korte gesprekken met cliënten plaats.
Pers kan op gepaste afstand de wandeling registreren.
- 11.55 uur Opening van het gebouw door de Koning.
Pers kan de openingshandeling registreren.
- 12.00 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.
- 12.05 uur *Vertrek van de persbussen naar het Van der Valk Plaza resort.
Gelegenheid voor lunch en om materiaal te verwerken.*
- 13.15 uur *Vertrek van de persbussen van het Van der Valk Plaza resort naar Rincon.*

**Lunch Koning en Koningin met gezaghebber,
rijksvertegenwoordiger en fractievoorzitters van de eilandsraad**

- 12.30 uur Aanvang van de lunch.
Geen persfaciliteiten.

Bezoek aan ouderenorganisatie Cocari

Ouderenorganisatie Cocari (Rincon)

Rincon is het oudste dorp van de voormalige Nederlandse Antillen en Aruba. Spanjaarden stichtten het dorp begin 16e eeuw. Rincon lag midden op het eiland, buiten het zicht van vijanden, zoals piraten. Later woonden er slaven die werkten op plantages en bij de zoutpannen. Bij de Sint-Ludovicus Bertranduskerk (1907) wordt in een voormalig convent en enkele schoolgebouwen door vrijwilligers van de Fundashon Cocari dagopvang geboden aan (vaak kwetsbare) ouderen uit Rincon. Cocari staat voor Comishon Cuido Ansianonan di Rincon d.w.z. Commissie voor zorg aan ouderen in Rincon. Het is het eerste en oudste (1982) dagverblijf voor ouderen op Bonaire. Op 19 februari 2011 werd het Convenant Cocari getekend door de Fundashon met o.a. Bestuurscollege, RCN en Zorgverzekeringskantoor BES om een Multifunctioneel Zorg en Dienstencentrum te ontwikkelen. Ook het Nationaal Restauratiefonds is bij Cocari betrokken.

- 13.50 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij Cocari in Rincon.

Begroeting door de heer F.G. Clarenda, voorzitter stichting Cocari.

Pers kan de aankomst en begroeting registreren.

13.55 uur Korte uitleg binnen over de verbouwing en nieuwe opzet van Cocari.

Verslaggevers kunnen op gepaste afstand meeluisteren.

De Koning en Koningin krijgen een rondleiding binnen en buiten en aansluitend ontmoeting met de bewoners van Cocari.

Pers kan buiten op gepaste afstand de ontmoeting registreren.

14.10 uur *Vertrek van de persbussen.*

14.15 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin naar jeugdhuis Jong Bonaire.

Tijdens de busrit aandacht voor een aantal monumenten.

Monumentenroute (landhuis Mentor)

Bonaire kent een beperkt aantal land- ofwel plantagehuizen, waarvan enkele in slechte staat verkeren. Landhuis Mentor is door het Openbaar Lichaam Bonaire aangewezen als monument. De landhuizen op Bonaire dateren van kort na de afschaffing van de slavernij in 1863. Tot 1868 waren de plantages op Bonaire van de staat (gouvernementsplantages). In de jaren daarna is de grond geveild. Met name rijke particulieren uit Curaçao kochten de grond, later ook gefortuneerde Bonairianen.

Korte stop bij het Mentor Monument en korte ontmoeting met bewoners uit de wijk. De heer A. Sealy, bestuurslid van de Stichting Monumentenzorg Bonaire geeft uitleg.

Pers kan op gepaste afstand de ontmoeting bij het monument registreren.

Bezoek aan jeugdhuis Jong Bonaire, opening foto-expositie 'Dare to share'

Fototentoonstelling 'Dare to Share'

Alle inwoners van de BES kunnen deelnemen aan deze fotowedstrijd. Zij kunnen een eigen foto van hun meest favoriete plek op hun eiland tot half oktober inzenden op HYPERLINK "https://www.facebook.com/the.cn.expo"

<https://www.facebook.com/the.cn.expo>. De winnaar krijgt een camera en diens foto

komt in de expositie.

15.20 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het jeugdhuis.

Begroeting door de heer D. Tromp, jurylid CN-Expo.

15.30 uur Woord van welkom door de gezaghebber van Bonaire. De gezaghebbers van Saba en Sint Eustatius houden tevens een korte toespraak via een live-videoverbinding.

Opening van de foto-expositie door de Koning en Koningin.
Pers kan de toespraken en de openingshandeling registreren.

Ontmoeting van de Koning en Koningin met de twee winnaars: de heer J. Bravo, categorie ‘most popular’; mevrouw G. Aitatus, categorie ‘all around’.

Pers kan kort de ontmoeting registreren.

15.40 uur Receptie aangeboden door de gezaghebber van Bonaire.
Geen persfaciliteiten.

17.10 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin naar Flamingo International Airport.

17.20 uur Vertrek van de Koning en Koningin met de KBX.

20.25 uur Vertrek van de persbussen van Van der Valk Plaza naar het vliegveld.

20.30 uur Aankomst van de persbussen bij Flamingo International Airport.

Aansluitend inchecken voor de Insel Air vlucht: 7I316 naar Curaçao.

21.40 uur Vertrek van Insel Air naar Curaçao.

22.05 uur Aankomst Hato Airport.

Aansluitend vertrek van de persbussen naar Hotel Renaissance.

Curaçao

Maandag 18 november

Curaçao

Curaçao

Curaçao heeft een oppervlakte van 444 km² en een inwoneraantal van ruim 150.000. Het BBP bedraagt 1,3 mrd.

Officiële welkomstceremonie op het Gouvernementsplein

08.15 uur Vertrek van de pers te voet van hotel Renaissance naar het Gouvernementsplein.

08.30 uur Pers opstellen in persvak.

09.00 uur Aankomst van de Koning en Koningin op het Gouvernementsplein.

Ontvangst bij de auto door:

mevrouw L.A. George-Wout, Gouverneur van Curaçao;
Z.E. drs. I.O.O. Asjes, minister-president van Curaçao.

Het gezelschap begeeft zich naar het podium voor de officiële welkomstceremonie.

De volksliederen van beiden landen worden gespeeld.

Aansluitend inspecteert de Koning de erewacht.

Aanbieding van bloemen aan Koningin Máxima door Kenya Meulens.

Aansluitend te voet naar het kabinet van de Gouverneur.

Gesprek met de Gouverneur

Fort Amsterdam

Fort Amsterdam staat op de Werelderfgoedlijst van UNESCO en is gebouwd in 1635. 'Forti' (genoemd in de volksmond) bestaat onder meer uit het paleis van de Gouverneur en de Raad van Ministers is er gevestigd.

Gouverneur George-Wout

Mevrouw L.A. George-Wout is op 4 november door Zijne Majesteit de Koning beëdigd tot Gouverneur van Curaçao. Mevrouw George-Wout was onder meer voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen van 1994-1998 en minister van Sociale Zaken en Arbeid van 1999-2001.

09.15 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het Paleis van de Gouverneur.

Wuifmoment in de paleistuin en aansluitend gesprek met de Gouverneur.

Pers kan vanaf het Gouvernementsplein opnamen maken.

Officieel fotomoment bij binnenkomst in het paleis.

Pool: 1 fotograaf.

09.50 uur Verplaatsing van de Koning en Koningin over het Fortplein naar het gebouw van de Raad van ministers.

Gesprek met de minister-president en begroeting door de Raad van ministers

Minister-president Asjes

Z.E. drs. I.O.O. Asjes is de vierde minister-president van het land Curaçao. Hij werd op 7 juni 2013 benoemd. Hij volgde de heer Hodge op die het zakenkabinet van Curaçao leidde. De heer Asjes is verbonden aan de politieke partij Pueblo Sobrerano. Hij was namens deze partij voorzitter van de Staten van Curaçao van 2010-2013.

09.55 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de Raad van ministers.

Pers kan de aankomst vanaf het Fortplein registreren.

Gesprek met minister-president Asjes.

Officieel fotomoment bij binnenkomst.

Pool: 1 fotograaf.

Begroeting door de leden van de Raad van ministers.

Geen persfaciliteiten.

Leden van de Raad van ministers:

de heer dr. J. Jardim, minister van Financiën;

de heer mr. N.G. Navarro, minister van Justitie;

de heer S.M. Palm, minister van Economische Ontwikkeling;

de heer drs. B.D. Whiteman, minister van Gezondheid, Milieu en Natuur;

de heer E.W. Balborda, minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning;

mevrouw J.M. Francisca, minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn;
mevrouw M.F. Wiels, gevolgmachtigd minister.

10.05 uur *Vertrek persbussen naar de Staten.*

10.25 uur Vertrek van de Koning en Koningin naar de Staten.

Begroeting door de leden van de Staten van Curaçao

Staten van Curaçao

De Staten van Curaçao hebben 21 leden die worden gekozen voor de periode van vier jaar. Voorzitter van de Staten is de heer drs. M. Franco.

10.35 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de Staten.

Begroeting door:

de heer M. Franco, voorzitter van de Staten;

de heer mr. S. Cijntje, griffier.

Pers kan vanuit een persvak de aankomst en begroeting registreren.

Officieel fotomoment met de Koning en Koningin en de voorzitter van de Staten.

Pool: 1 fotograaf.

10.45 uur *Vertrek van de persbussen naar de Marnixschool.*

10.55 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin voor een bezoek aan de Marnixschool.

Bezoek aan de Marnix College VSBO en de Marnix FO-school

Marnix College VSBO en de Marnix FO-school

De Marnixschool is een van de bekendste basisscholen op Curaçao. Het onderwijssysteem van Curaçao werkt volgens de visie van funderend onderwijs. Dit gaat uit van een ononderbroken leerweg voor leerlingen van 4 tot 15 jaar, verdeeld in drie cycli: 4 tot 8 jaar, 8 tot 12 jaar, 12 tot 15 jaar. Vanaf 12 jaar komen de kinderen op het voortgezet onderwijs, in Curaçao ook wel het VSBO genoemd (voorbereiding secundair beroepsonderwijs). Het VSBO is te vergelijken met het VMBO in Nederland. Het VSBO laat leerlingen kiezen uit drie sectoren: techniek, zorg en welzijn en economie. Naast het VSBO kent het funderend onderwijs ook het HAVO/VWO. Het funderend onderwijssysteem heeft het vroegere kleuteronderwijs, de vroegere basisschool en de onderbouw van het voortgezet onderwijs vervangen voor het Funderend Onderwijs. De

Marnix basisschool heeft twee cycli, die van 4 tot 8 en van 8 tot 12 jaar. De school heeft een Protestants-Christelijke signatuur. Schooluniformen zijn, net als elders in Curaçao, verplicht.

11.10 uur Aankomst van de Koning en de Koningin bij de Marnixschool.

Begroeting door:
mevrouw D. Lorier-Kooi, directeur Marnixschool FO;
de heer W. Keman, directeur Marnix College VSBO

Wandeling langs en uitleg bij kraampjes op het schoolterrein en sportveld.

Bijwonen van een muzikaal optreden van de kinderen.
Vanwege de locatie wordt de pers opgesplitst in vier groepen. Iedere groep kan een deel van het programma registreren.

De Koning en Koningin krijgen een geschenk aangeboden door twee scholen.

11.30 uur *Vertrek van de persbussen naar Otrabanda. Vanwege het reisschema is het niet mogelijk om de aanbieder van het geschenk te registreren.*

11.40 uur Afscheid vertrek van de Koning en Koningin naar Otrabanda.

Wandeling door Otrabanda

Otrabanda

De naam 'Otrabanda' betekent 'de overkant' of 'de andere oever'. Hiermee wordt bedoeld op de andere kant van de Sint Annabaai die Willemstad 'in tweeën splitst'. Toen in 1707 aan de oostelijke kant van de baai, de Punda zijde, geen ruimte meer was om te bouwen, werd verder gebouwd aan de westelijke kant van de Sint Annabaai. Er vestigden zich veel musici en kunstenaars in de nieuwe wijk. De architectuur in Otrabanda heeft sterke Nederlandse invloeden. De stadsdelen Punda en Otrabanda werden in 1886 met elkaar verbonden door een houten pontonbrug, de Koningin Emmabrug. Het bezoek aan Otrabanda richt zich met name op het restaureren van oude monumenten. De route is zo gekozen dat zowel gerestaureerde gebouwen te zien zijn, als vervallen, nog te restaureren huizen. De wandeling eindigt in de Breedestraat, de belangrijkste winkelstraat in Otrabanda.

11.55 uur Aankomst van de Koning en Koningin.

Begroeting door:

de heer J. Hart, voorzitter Plataforma Otrabanda;
de heer K. Schoop, vice-voorzitter Federashon Otrabanda.

12.00 uur Aanvang wandeling door de wijk.

Op verschillende plaatsen is aandacht voor restauratieprojecten van monumenten. Langs de route is er muziek en dans. Het bezoek wordt afgesloten met een korte wandeling door de Breedestraat (O).
Pers kan op twee plaatsen langs de route opnamen maken.

12.55 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

13.00 uur *Vertrek van de persbussen naar het Renaissance hotel. Kort de gelegenheid om te lunchen.*

13.40 uur *Vertrek van de persbussen naar de Techno Future School.*

Bezoek aan Techno Future School (Sentro di Dama)

Techno Future School

Dit is een project van vrouwenorganisatie SEDA (Sentro pa Desaroyo di Hende Muhé i su Famia), opgericht in 1980. De stichting richt zich op de ontwikkeling van de vrouw en haar gezin. Techno Future School is een initiatief om de maatschappelijke kansen van vroegtijdige schoolverlaters van 16-24 jaar te vergroten. Met duidelijk voorbeeldmateriaal leren deelnemers technische reparaties te verrichten. Daarnaast werkt de stichting aan het samenbrengen van generaties. Zij doet dit onder meer door het organiseren van ontmoetingen tussen jongeren en ouderen.

HYPERLINK "http://www.seda.an" www.seda.an

14.15 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de school

Begroeting door:

mevrouw M. Leetz-Cijntje, voorzitter SEDA;

mevrouw E. Casimiri, secretaris SEDA.

De Koning en Koningen krijgen een rondleiding door het centrum voor vroegtijdige schoolverlaters.

Presentatie van 'integratiespelen' om oudere en jongere generaties samen te brengen.

Pers kan in toerbeurten op gepaste afstand de presentaties registreren.

Rondleiding door een technieklokaal waar jongeren worden opgeleid als loodgieter of elektriciens.

Een beperkte groep pers kan op gepaste afstand de rondleiding registreren.

14.25 uur *Vertrek van de persbussen naar de University of Curaçao.*

14.35 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.
Bezoek aan de University of Curaçao

University of Curaçao

Deze universiteit bestaat sinds 1973 als Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA). In 2011 werd de naam gewijzigd in Universiteit van Curaçao mr. Dr. Moises Frumencio da Costa Gomez. De heer Frumencio da Costa Gomez was de eerste minister-president van de Nederlandse Antillen. Er studeren ca. 2.000 studenten aan onder meer faculteiten der Rechtsgeleerdheid, Educatieve beroepen en Cultuurstudies, Sociale en Economische Wetenschappen, Technische Wetenschappen en Maatschappij -en Gedragwetenschappen. De academische staf bestaat uit ca. 60 personen en de administratieve staf uit ca. 80 personen.

14.45 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de universiteit.

Begroeting door:

de heer dr. F. de Lanoy, rector magnificus;

de heer W. Flocker, voorzitter raad van toezicht.

Pers kan de aankomst en begroeting registreren.

Introductie van de universiteit in de collegezaal door de rector en de studentenvertegenwoordiger.

Verslaggevers kunnen de introductie registreren. Een pool van 1 fotograaf en 1 tv-camera kan bij aanvang kort opnamen maken.

Vertrek van de Koning en Koningin uit de collegezaal.

Pers kan vanaf de patio opnamen maken.

Gesprek van de Koning en Koningin met studenten.

Geen persfaciliteiten.

15.05 uur *Vertrek van de persbussen.*

15.20 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin naar Carmabi.

Bezoek aan de Carmabi Science Center

Carmabi science center (Caribbean Research & Management of Biodiversity Foundation)

Carmabi is in 1955 opgericht als marien-biologisch onderzoeksstation. ZKH Prins Bernard legde de eerste steen. In 1966 vond een fusie plaats met STINAPA (Stichting Nationale Parken Nederlandse Antillen) met behoud van naam. Het instituut richt zich met name op marien-biologisch onderzoek en in het bijzonder koraalriffen. Jaarlijks bezoeken ca. 200 wetenschappers en studenten van 50 internationale universiteiten het instituut om onderzoek te verrichten. Daarnaast heeft Carmabi 9 natuurgebieden in beheer (o.m. Curaçao Marine Park, Christoffelpark en Shete Boka). Ook verzorgt de stichting educatieve programma's. Jaarlijks bezoeken ca. 13.000 schoolkinderen een van de natuurgebieden van Carmabi. Het meeste recente onderzoek richt zich op het kweken van koraal op beschadigde koraalriffen. HYPERLINK "<http://www.carmabi.org>"
www.carmabi.org

15.30 uur Aankomst van de Koningin en de Koningin bij het science center.

Begroeting door:

de heer P.H.J. Bongers, voorzitter van het bestuur;

de heer ir. P.G.C. Stokkermans, directeur.

Pers kan de aankomst en begroeting registreren.

Onthulling van een plaquette door de Koning.

Een beperkte groep pers kan de onthulling registreren.

Bezoek aan een fototentoonstelling over de geschiedenis van het centrum.

Verslaggevers kunnen op gepaste afstand volgen.

Bezoek aan het laboratorium met uitleg over het koraalrifonderzoek door onder anderen studenten.

Een beperkte groep visuele media kan de uitleg registreren:

2 fotografen, 2 tv-camera's, 2 verslaggevers.

16.00 uur Afscheid en vertrek van de Koningin en de Koningin.

16.05 uur *Vertrek van de persbussen naar het Renaissance hotel.*

18.50 uur *Vertrek van de pers vanaf het Renaissance hotel te voet naar het Brionplein.*

Feestavond op het Brionplein

19.30 uur Aankomst van de Koning en Koningin op het Brionplein.

Begroeting door:
minister-president Asjes;
ontvangstcommissie van het bezoek.

Wandeling langs diverse presentaties van folklore, muziek en dans op het plein.

Een pool van 1 fotograaf en 1 tv-camera loopt mee.

20.05 uur Aanvang podiumprogramma met zang en dans.

Pers kan vanuit een persvak het einde van de wandeling en het podiumprogramma registreren.

De minister-president houdt een toespraak en biedt de Koning en Koningin een geschenk aan.

Pers kan vanuit een persvak de toespraak en aanbieding cadeau registreren.

21.15 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

Dinsdag 19 november

Curaçao

Bezoek aan de visserspier te Westpunt

Westpunt

Playa Westpunt ligt op de noord-westelijke punt van het eiland. Het is de uitvalsbasis voor vissers die zich bezighouden met traditionele visserij. Er is een kleine visserspier.

uur Aankomst van de Koning en Koningin bij Westpunt.

Begroeting door de heer O.Ricardo, voorzitter buurtcentrum Westpunt.

De Koning en Koningin gaan naar het strand voor een ontmoeting met vissers.

Pers kan op gepaste afstand de ontmoeting tussen de Koning en Koningin en de vissers registreren.

09.30 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin naar Museum Tula.

Bezoek aan Museum Tula in landhuis Knip

Museum Tula/landhuis Knip (Kenepa)

Landhuis Knip (Kenepa) is vernoemd naar de vrucht van de Kenepaboom. Het landhuis dateert van begin 18^e eeuw en maakte deel uit van een van de meest welvarende plantages op Curaçao. Tula was een van de slaven die op deze plantage werkzaam was. Op 17 augustus 1795 werd hij een van de leiders van de grote [HYPERLINK "http://nl.wikipedia.org/wiki/Cura%C3%A7ao"](http://nl.wikipedia.org/wiki/Cura%C3%A7ao) Curaçaose slavenopstand. De [HYPERLINK "http://nl.wikipedia.org/wiki/Opstand"](http://nl.wikipedia.org/wiki/Opstand) opstand begon op [HYPERLINK "http://nl.wikipedia.org/wiki/Plantage"](http://nl.wikipedia.org/wiki/Plantage) plantage van Caspar Lodewijk van Uytrecht op Bandabou. Tientallen [HYPERLINK "http://nl.wikipedia.org/wiki/Slavernij"](http://nl.wikipedia.org/wiki/Slavernij) slaven vertelden hun eigenaar ze niet meer voor hem wilden werken. Daarna bevrijdden ze andere slaven en verenigden zij zich bij Santa Cruz met elders in opstand gekomen slaven. Er volgden enkele gevechten tegen troepen van Gouverneur De Veer. Tula en zijn medeleiders werden door verraad gevangen genomen en terechtgesteld. De opstand van 17 augustus wordt jaarlijks herdacht. Afgelopen zomer kwam de film 'Tula. The revolt' uit, met Jeroen Krabbé als Gouverneur De Veer en de vorig jaar overleden Jeroen Willems als plantagehouder Van Uytrecht.

09.35 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het museum.

Begroeting door mevrouw drs. J. Henriquez, curator Fundashon

Museum Tula.

De Koning en Koningin krijgen voor het naar binnen gaan een lokaal drankje aangeboden 'awa lamunchi' (water met verse limoensap en suiker).

Pers kan het aanlopen en het aanbieden van 'awa lamunchi' op gepaste afstand registreren.

De Koning en Koningin krijgen op de zolder van het landhuis een toelichting op het slavernijverleden op Curaçao. Aansluitend een korte demonstratie van het 'kai-orgel' (caha di orgel, orgel in een doos).

Een pool van 1 fotograaf en 1 tv-camera kan bij aanvang van de rondleiding opnamen maken.

Verslaggevers (2) kunnen de toelichting registreren.

Afhankelijk van het tijdschema kan de pool nog de kai-orgel demonstratie registreren.

10.00 uur *Vertrek van de persbussen naar Soto.*

10.10 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

Publieksevenement in Soto voor de bewoners van Banda Abou

Soto

Soto is een klein dorp op het noord-westen van het eiland (Banda Abou).

Het ligt vlakbij een grote binnenbaai, de Santa Martha baai. Banda Abou is dun bevolkt.

10.20 uur Aankomst van de Koning en Koningin in Soto.

Koningin Máxima krijgt bloemen aangeboden door Ashanti Josephina.

Korte wandeling door de hoofdstraat van Soto. Langs de route zijn er diverse uitingen van folklore: muziek, dans en spelen.

Pers kan vanuit een persvak een deel van de wandeling registreren.

11.00 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

Persbussen rijden mee in de stoet.

Publieksevenement in Montagne voor de bewoners van Banda Ariba

Montagne

Montagne is een uitgestrekte woonwijk van Willemstad op het oostelijk deel van het eiland (Banda Ariba). Montagne was oorspronkelijk een dorp, maar is door de jaren heen deel geworden van Willemstad.

11.40 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het Julio Henriquez Plein in Montagne.

Begroeting bij de bus door:
mevrouw L. Martina-Bernardina, voorzitter buurtcentrum Montagne;
de heer E.M. Leonardo, pastoor parochie Montagne.

Wandeling over het plein met aandacht voor folkloristische dans, muziek en spelen.

Pers kan vanuit een persvak een deel van de wandeling registreren.

12.10 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

12.15 uur *Vertrek van de persbussen naar het Renaissance hotel.*

16.30 uur *Vertrek van de persbussen naar de Fortkerk. Pers kan ook te voet via de Pontjesbrug naar de Fortkerk te Fort Amsterdam.*

Let op: iedereen moet uitgecheckt zijn. De bagage kan in het hotel blijven staan tot vertrek naar het vliegveld.

Bezoek aan een expositie van Curaçaose edelsmeden in de Fortkerk te Fort Amsterdam

Fortkerk, expositie van filigrain-sieraden van Curaçaose edelsmeden

In het museum van de Fortkerk is een expositie van filigrain-sieraden van Curaçaose edelsmeden. Filigrain is een speciale techniek van goudsmeden en een van de meest populaire en best bewaarde technieken op Curaçao. Filigrain komt van het Latijnse woord 'filum' dat 'draad' betekent. Gran komt van 'granum' dat de betekenis heeft van 'graankorrel'.

Filigraan is een ornamentaal netwerk van goud of zilverdraden, al of niet voorzien van 'graankorrels' oftewel verdikkingen.

17.10 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de Fortkerk.

Begroeting door:

mevrouw M.Smeets-Muskus, voorzitter van het Fortkerkmuseum;
mevrouw T. Asjes-Prins MSc, mede-eigenaar van filigraine sieraden.

Bezichtiging van filigrain-sieraden in het museum van de Fortkerk.
*Een pool van 1 fotograaf en 1 tv-camera kan kort opnamen maken.
Verslaggevers (2) kunnen de toelichting registreren.*

17.30 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin te voet naar het paleis van de Gouverneur.

*Pers kan vanaf het Fortplein het vertrek vanuit de Fortkerk registreren.
Aansluitend gaan de persbussen terug naar het Renaissance hotel.*

Receptie van de Gouverneur

17.55 uur Aanvang receptie in de paleistuin van de Gouverneur.

Passade.

Een pool van 1 tv-camera kan de aanvang van de passade registreren.

19.15 uur *Vertrek van de persbussen van het Renaissance hotel naar het vliegveld.*

19.45 uur *Inchecken voor vlucht 7I409 naar Aruba.*

20.45 uur *Vertrek met 7I409 naar Aruba.*

21.25 uur *Aankomst op Aruba, vertrek met persbussen naar hotel Renaissance.*

Aruba

Woensdag 20 november

Aruba

Aruba

Aruba heeft een oppervlakte van 180 km² en een inwoneraantal van ruim 109.000 mensen.

Welkomstceremonie bij de L.G. Smith Boulevard

09.15 uur *Vertrek van de pers te voet van het Renaissance hotel naar de L.G. Smith Boulevard.*

09.30 uur *Opstelling van de pers in het persvak.*

10.00 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de L.G. Smith Boulevard.

Begroeting bij de auto door:

Z.E. F.J. Refunjol, Gouverneur van Aruba;

Z.E. mr. M.G. Eman, minister-president van Aruba.

Toezingen van de Koning en Koningin door een kinderkoor.
Het gezelschap begeeft zich naar het podium voor de officiële
welkomstceremonie. Spelen van de volksliederen van beide landen.
De Koning inspecteert aansluitend de erewacht.
Pers kan vanuit een persvak de welkomstceremonie registreren.

Koningin Máxima krijgt bloemen aangeboden door twee kinderen
van weeshuis Casa Cuna.

Vertrek van de Koning en Koningin te voet naar het kabinet van de
Gouverneur.

Gesprek met de Gouverneur

Gouverneur Refunjol

De heer Refunjol aanvaardde het ambt van Gouverneur op 1 mei 2004. Hij had toen al een lange politieke loopbaan achter de rug. In zijn laatste functie was hij minister van Onderwijs en Administratieve Zaken en tevens vice minister-president.

10.20 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het kabinet van de

Gouverneur.

Fotomoment bij binnenkomst.
Officieel fotomoment: 1 fotoograaf.

Gesprek van de Koning en Koningin met de Gouverneur

10.40 uur Vertrek van de Koning en Koningin binnen door naar de Staten van Aruba.

Begroeting door de leden van de Staten van Aruba

Staten van Aruba

De Staten van Aruba hebben 21 leden die worden gekozen voor de periode van vier jaar. Voorzitter van de Staten is mevrouw Lopez-Tromp.

uur Aankomst van de Koning en Koningin.

Begroeting door:
mevrouw Lopez-Tromp, voorzitter van de Staten;
mevrouw J. Sherman, griffier.

Tevens begroeting van de Koning en Koningin door de leden van de Staten Aruba in de Statenzaal.

*Officieel fotomoment met de voorzitter van de Staten.
Pool: 1 fotoograaf.*

11.05 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin te voet naar de Raad van ministers.

Pers kan de wandeling vanuit een persvak registreren.

Gesprek met de minister-president en bezoek aan de Raad van ministers

Minister-president Eman

Het tweede kabinet van minister-president Eman is op 30 oktober 2013 geïnstalleerd. Mr. M.G. Eman is partijleider van de Arubaanse Volkspartij (AVP). Deze partij won tijdens de recente verkiezingen van 13 van de 21 zetels.

11.10 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de Raad van ministers.

Begroeting door minister-president Eman en aansluitend een gesprek.

Begroeting door de leden van de Raad van ministers in de nieuwe Raadzaal:

de heer ing. M.E. de Meza, minister van Economische Zaken, Communicatie, Energie en Milieu;

de heer O.B. Sevinger, minister van Infrastructuur, Ruimtelijke Ontwikkeling en Integratie;

de heer mr.drs. A.L. Dowers, minister van Justitie en Verslavingszorg;

de heer O.E. Oduber, minister van Toerisme, Transport, Cultuur en Primaire Sector;

mevrouw M.J. Hooyboer, minister van Onderwijs, Gezinsbeleid en Volwasseneneducatie;

de heer drs. C.A. Schwengle, minister van Volksgezondheid, Bejaardenzorg en Sport.

de heer J.D. Yrausquin, minister van Financiën en Overheidsorganisatie;

de heer drs. P.F.T. Croes, minister van Sociale Zaken, Jeugdbeleid en Arbeid.

11.35 uur Officieel fotomoment van de Koning en Koningin met minister-president Eman.

Pool: 1 fotograaf.

11.40 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

Pers kan het afscheid en vertrek buiten vanuit een persvak registreren.

11.45 uur Vertrek van de persbussen naar San Nicolas. Onderweg is er gelegenheid om een lunch te kopen. In de persbussen is Wifi aanwezig.

Jongerendebat in San Nicolas

Jongerendebat in San Nicolas

Mede aan de hand van door henzelf gemaakte foto's debatteren twee teams van jongeren in het Theresita Centre over hun visie op Aruba over 20 jaar. Zij gaan proberen te komen tot een gezamenlijke visie. San Nicolas kampt met verlies aan werkgelegenheid bij de nabijgelegen raffinaderij. De inwoners van San Nicolas zijn trots op hun de plaatsgenoot Xander Bogaerts, hij is honkballer en speelt in de VS bij de Boston Red Sox.

13.00 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij de debatlocatie.

Begroeting door:

mevrouw T. van der Biezen, jeugdminister van Milieu, mede-coördinator van het debat;

mevrouw J. Paskel, onderzoeksleider directie Cultuur, mede-coördinator debat.
de heer G. Goedgedrag, directeur Stichting Teresita Center.

Koningin Máxima krijgt bloemen aangeboden door twee kinderen uit San Nicolas.

Aanvang programma:

bezichtiging van een foto-expositie op de patio;
bijwonen van een debat met Arubaanse jongeren.

Een deel van de pers kan de bezichtiging van de foto-expositie registreren.

Een deel van de visuele pers kan bij aanvang van het debat opnamen maken.

Verslaggevers kunnen het debat volgen.

14.00 uur *Persbus 1 vertrekt naar het Renaissance hotel. Persbus 2 vertrekt na het debat.*

14.30 uur *Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.
Pers kan het afscheid en vertrek registreren.*

14.35 uur *Vertrek van de persbus 2 naar het Renaissance hotel.*

15.00 uur *Aankomst in het hotel.*

18.45 uur *Vertrek van de persbussen van het Renaissance hotel naar*

Bushiribana.

Feestavond op het strand van Bushiribana

Royal Night at Bushiribana

De ruïnes van de goudsmeltoven en goudmijn uit 1825 op de noordkust van het eiland zijn het decor voor de optredens van artiesten uit Aruba of van Arubaanse afkomst. De mijn was tot het einde van de 19de eeuw in gebruik. Tijdens de Royal Night wordt een virtuele reis door de tijd van Aruba gemaakt met folk, latin, pop, carnaval tot electric. Naar verwachting ca. 7000 Arubanen zullen de feestavond bijwonen.

20.00 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij Bushiribana.

Begroeting door:

de heer J. Viera, directeur Schouwburg en coördinator feest;
de heer M. Lampe, muzikant.

Aansluitend plaatsnemen op het podium.

Pers kan de aankomst bij het podium vanuit een persvak registreren.

20.05 uur Aanvang van het podiumprogramma.

Pers kan vanaf een perstribune het podiumprogramma volgen.

21.20 uur Einde van het programma.

Pers kan vanuit een persvak het eindapplaus registreren.

Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

21.30 uur *Vertrek van de persbussen naar het Renaissance hotel.*

Donderdag 21 november

Aruba

09.15 uur Vertrek van de persbussen van het Renaissance hotel naar het sportstadion Guillermo Trinidad.

Sportevenement in stadion Guillermo Trinidad

Stadion Guillermo Trinidad

Alle lagere schoolkinderen van Aruba (ca. 10.000) komen hier bijeen voor sport en spel om hen zo een collectieve herinnering te geven aan het bezoek.

10.00 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het stadion.

Begroeting door:

mevrouw M. van Embden, directeur IBISA,
mevrouw A. Proveyer, directeur directie Onderwijs.

Opening van het sportevenement door de Koning en Koningin vanaf een podium tussen de kinderen.

Na de opening voeren alle kinderen in het stadion een dans op.
Pers kan vanaf een tribune het binnen lopen in het stadion, de openingshandeling en de dans registreren.

Binnen aan de hand van posters een toelichting op de aanpak van het tegengaan van obesitas bij kinderen op Aruba.

Toelichting door:

mevrouw I. Thijzen, gezondheidsbus;
mevrouw P. Portier, projecten IBISA;
de heer E. Erasmus, kok bij een voedingsproject

Twee verslaggevers en twee tv-camera's kunnen op gepaste afstand de toelichting registreren.

10.30 uur De Koning en Koningin keren terug naar het stadion en gaan apart van elkaar bij diverse sportactiviteiten kijken.

Pers kan vanuit persvakken de wandeling langs de sportactiviteiten registreren.

11.05 uur Aankondiging van de lancering van een sportfonds door de Gouverneur.

Pers kan vanuit een persvak de aankondiging registreren.

11.10 uur Vertrek van de persbussen.

11.15 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin naar de uitblinkerslunch.

Uitblinkerslunch bij het archeologisch museum

Uitblinkerslunch Aruba

De Koning en Koningin spreken met mensen uit de Arubaanse samenleving die iets bijzonders hebben gedaan voor hun eiland of bijzondere prestaties hebben geleverd op hun vakgebied.

11.30 uur Aankomst van de Koning en Koningin.

Begroeting door:

de heer L. Alofs, cultureel antropoloog en historicus;
mevrouw N. Dresscher, socioloog en communicatie-wetenschapper;
mevrouw mr. A. Franken-Ruiz MSc., directeur museum.

Pers kan de aankomst en begroeting registreren.

Binnen geen persfaciliteiten.

11.35 uur Vertrek van de persbussen naar het Renaissance hotel.

11.45 uur Aankomst van de persbussen bij het Renaissance hotel.

12.30 uur Vertrek van de persbussen van het Renaissance hotel naar het Radisson Hotel.

12.45 uur Aankomst van de persbussen bij het Renaissance hotel.

13.00 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin naar het Radisson hotel.

Bijwonen van het slot van de workshop ‘Kansen voor jongeren in de Caraïben’

‘Kansen voor jongeren in de Caraïben’, Oranje Fonds

Het meerjarig programma ‘Kansen voor Jongeren Caraïben’ van de Samenwerkende Fondsen helpt jongeren (12–25) die school dreigen te verlaten of al hebben verlaten zonder diploma. Er zijn 18 deelnemende projecten op alle eilanden m.u.v. Saba waar geen geschikte partner is gevonden. De Samenwerkende Fondsen zijn: Fonds Slyterman van Loo, Innovatiefonds Zorgverzekeraars, Stichting Kinderpostzegels NL, Skanfonds en Oranje Fonds. Ze investeren ± € 2,5 mln. p.j. aan maatschappelijke projecten. Op elk eiland beoordeelt een lokaal adviescollege aanvragen. De heer E. Ys, voormalig minister-president van Curaçao, is algemeen adviseur. Aan de bijeenkomst in Aruba nemen vertegenwoordigers deel van de deelnemende organisaties (o.a. Stichting Project, Bonaire, winnaar Appeltje van Oranje), adviseurs van lokale adviescolleges, de heer Ys en de heer Tjeenk Willink die ook bij de voorbereiding een belangrijke rol vervulde.

uur Aankomst van de Koning en Koningin bij het Radisson Hotel.

Bijwonen van het slot van de workshop ‘Kansen voor jongeren in de Caraïben’ en tevens het bijwonen van het startschot voor dit project. Aansluitend toespraak door de heer Tjeenk Willink.

Verslaggevers kunnen het slot van de workshop registreren.

Visuele pers kan de groepsfoto t.g.v. het startschot van het project registreren.

13.55 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

14.00 uur *Vertrek van de persbussen naar het Renaissance hotel.*

Receptie van de Gouverneur in restaurant The Lighthouse

20.00 uur Aankomst van de Koning en Koningin bij The Lighthouse.

Pers kan de aankomst en begroeting buiten registreren.

Aanvang receptie met een passade.

Pool: 1 tv-camera kan bij aanvang opnamen maken.

22.00 uur Afscheid en vertrek van de Koning en Koningin.

Einde van het programma in het kader van het bezoek van de Koning en Koningin aan het Caribisch deel van het Koninkrijk.